

Handels- og Servicenæringens
Hovedorganisasjon

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.
0030 Oslo

Deres ref: 02/3010 FM KSj

Oslo, 4. oktober 2004

Vår ref: Astrid Merethe Svele / DOK-2004-02411

HØRING - FORSKRIFT TIL LOV OM FORETAKSPENSJON § 3-3 - MEDLEMSKAP I FORETAKSPENSJONSORDNING

Det vises til Finansdepartementets høringsbrev av 2. juli 2004 med høringsfrist den 4. oktober 2004. Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH) gir med dette sitt hørings svar til "Høringsnotat – forslag til forskrift med utfyllende regler om unntak fra medlemskap i foretakspensjonsordninger".

HSH er en landsomfattende arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for over 10 000 virksomheter og organisasjoner innen handels- og servicenæringen i privat sektor. HSH representerer virksomheter og organisasjoner som har et stort spenn både i størrelse og tjenesteområde. Medlemmenes størrelser varierer fra enkeltmannsforetak til virksomheter med over 10 000 ansatte. Bransjeområdene omfatter alt fra helse, utdanning og kultur, til handel, dagligvare og annen tjenesteytende virksomhet. Også når det gjelder tariffdekning og materielle tariffreguleringer, som bl.a. pensjoner, er det store variasjoner HSHs medlemmer imellom.

I HSH-sektoren er det virksomheter som har tariffavtaler hvor det er tariffestet en plikt til å opprette pensjonsordning. Disse medlemmene er i det såkalte HUK-området (Helse, Utdanning og Kultur). Pensjonsordningen kan være i SPK, KLP eller et privat forsikringsselskap. Lovfestede pensjonsordninger er regulert for to yrkesgrupper innen HSH-sektoren; sykepleiere (lov 22. juni 1962 nr. 12) og apoteketaten (lov 26. juni 1953 nr. 11).

I Forholdet til andre lovprosesser

Regulering av pensjoner og spørsmål om videreføring av pensjon, er temaer av stor betydning for arbeidslivets parter. Enhver inngripen og regulering utover gjeldende rett vil således måtte utredes grundig før eventuelle endringer foretas. Virksomhetene har et sterkt behov for å ha kontroll over sine allerede meget store økonomiske kostnader ved innbetaling til pensjonsordninger. HSH stiller spørsmål ved om departementet ved denne høringen har vurdert sideeffekter forslaget vil kunne få i forhold til alt eksisterende lovarbeid vedrørende pensjoner, herunder bl.a. pensjonskommisjonens arbeid.

HSH vil også rette oppmerksomheten mot at det i et annet høringsforslag, høring vedrørende ny arbeidslivslov (NOU 2004:5), er fremmet flertalls- og mindretallsforslag om å endre regelverket for overføring av pensjonsrettigheter ved virksomhetsoverdragelse (lovforslagets § 16-2 (3)).

HSH kan ikke se at departementet har vurdert virkningene av endringsforslagene i forhold til annen lovgivning og annet lovgivningsarbeid. HSH mener at dette er en mangel ved høringen.

II Forslaget til nytt kapittel 2, § 2-1, i forskrift om foretakspensjon

HSH støtter formålet bak foretakspensjonsloven § 3-3 (3) om å forhindre at foretak finansierer dobbel pensjonsdekning gjennom medlemsskap i flere pensjonsordninger for samme arbeidstaker.

HSH er imidlertid skeptisk til den detaljregulering som foreslås i nytt kapittel 2 i forskrift til lov om foretakspensjon. HSH mener slik detaljreguleringen er lite ønskelig. Detaljreguleringen gjør det vanskelig å få den nødvendige oversikt over virkningene av forslaget. Det stilles i den forbindelse også spørsmål ved brukervennligheten.

For det tilfellet at departementet likevel vurderer å innføre den foreslåtte forskrift skal ytterligere bemerkes;

Første ledd

Det følger av foretakspensjonsloven § 3-3 at alle arbeidstakere i foretaket over en bestemt alder i utgangspunktet skal omfattes av foretakspensjonsordningen. Unntak kan gjøres dersom § 3-3 (3) kommer til anvendelse, eller annet er fastsatt i forskrift. Unntaksregelen i § 3-3 (3) og forslaget til forskrift § 2-1 (1) gjelder unntak for arbeidstakere som gjennom virksomheten omfattes av ordninger med "ytelser av minst tilsvarende verdi". HSH er av den oppfatning at unntaksadgangen i sin nåværende ordlyd kan oppfattes som teknisk komplisert og prosesskapende.

Etter HSHs oppfatning må begrepet "ytelser av minst tilsvarende verdi" forstås slik at det er ytelsene *totalt sett* som skal være av minst tilsvarende verdi. En slik totalvurdering er ikke relatert til verdien av marginale enkeltelementer i de ulike ordninger, men til de beregnede ytelser/pensjonsutbetalinger fra ordningen. Poenget er at ytelsene totalt sett er av minst tilsvarende verdi.

Andre ledd

I andre ledd spesifiseres en rekke pensjonsordninger som anses som ytelsesbaserte ordninger. HSH finner grunn til å peke på at etter gjeldende rett kan ikke virksomheter som har ytelsesbasert pensjonsordning i privat selskap være med i overføringsavtalen. Det er også bare et begrenset antall virksomheter som i HSH-sektoren i dag har tariffestet pensjonsrettigheter. Forslagets § 2-1 (2) jf (1) vil her kunne gripe inn i en større problematikk knyttet til ovennevnte forhold. At departementet samtidig tilrettelegger og således foregriper hva arbeidstakersiden eventuelt kunne ønske å få lov- eller tariffestet anser HSH som lite skjønnsomt.

HSH mener videre at det vil kunne skape en kostnadsdrivende og uoversiktlig situasjon dersom det åpnes for at arbeidstakerne i en virksomhet skal kunne være omfattet av medlemsskap i ulike ytelsesbaserte ordninger utover de ordninger som virksomhetene selv oppretter, eller er lovpålagt å ha.

Syvende ledd

I forslaget til § 2-1 (7) skal en styringsgruppe (regulert i foretakspensjonsloven § 2-4) forelegges til uttalelse spørsmålet om unntak for medlemsskap i foretakspensjonsordningen. Styringsgruppe etter loven skal bare opprettes i foretak som har pensjonsordning som minst omfatter 15 eller flere medlemmer. Innen HSH-sektoren er det en rekke virksomheter som ikke vil kunne oppfylle vilkårene for etablering av styringsgruppe. HSH legger til grunn at disse virksomhetene etter forslaget følgelig ikke har noen plikt til å forelegge unntaksspørsmålet for andre enn de berørte arbeidstakere eller dennes organisasjon til uttalelse, jf. andre og tredje punktum.

Når det gjelder forslaget i syvende ledd annet punktum om at de berørte arbeidstakere skal gis anledning til å uttale seg, og syvende ledd tredje punktum om at en arbeidstakerorganisasjon kan uttale seg på vegne av sine medlemmer, skal det fremheves at innenfor HSH-sektoren er det et stort antall virksomheter med lav organisasjonsgrad. Dette innebærer bl.a. at foreleggelse av spørsmålet overfor de berørte arbeidstakeres organisasjoner kan få liten realitetsbetydning i en rekke saker. Dermed vil virksomhetene etter forskriften være forpliktet til å forelegge den enkelte berørte arbeidstaker unntaksspørsmålet, jf. syvende ledd annet punktum. Dette vil være en svært krevende og omstendelig prosess for den enkelte virksomhet. HSH ser det derfor som lite ønskelig å innføre slike saksbehandlingsregler.

HSH går videre sterkt imot siste punktum i syvende ledd om at medlemmene skal motta opplysninger som har betydning for vurderingen av om vilkårene i første ledd er oppfylt. Forslaget vil påføre de større virksomhetene omfattende administrativt arbeid, idet bestemmelsen er utformet som at ethvert medlem skal motta opplysninger. HSH kan vanskelig forstå nytten av bestemmelsen idet det enkelte medlem – eller deres tillitsvalgte - neppe har den relevante og nødvendige kunnskap for å kunne foreta den foreslåtte verddivurdering etter første ledd. Slik HSH ser det vil forslaget lett kunne bidra til økte konflikter på arbeidsplassen og derav følgende rettstvister.

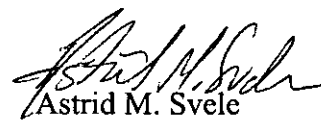
Etter HSHs mening bør forslaget i syvende ledd strykes i sin helhet, slik at det fortsatt er virksomheten som vurderer om det foreligger ytelser av lik verdi. Dersom det skal reguleres saksbehandlingsregler er det viktig at disse er færrest mulig, for å begrense administrasjonskostnader og opprettholde nødvendig effektivitet og disponering av ressurser.

Vennlig hilsen

**HANDELS- OG SERVICENÆRINGENS
HOVEDORGANISASJON**

Kim Nordlie

Kim Nordlie
Direktør

Astrid M. Svele
advokat